

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Cdo/1291/2015                 |
| Identifikačné číslo spisu: | 1108210403                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 20.12.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Mária Trubanová          |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:1108210403.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z. Y., bývajúcej v V., zastúpenej JUDr. Tatianou Vongrejovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Pri Kříži č. 16, proti žalovanému Krajskému súdu v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Záhradnícka č. 10, o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 8 C 68/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2015 sp.zn. 14 Co 49/2015, takto

### rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2015 sp.zn. 14 Co 49/2015 vo výroku, ktorým rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo 4. septembra 2014 č.k. 8C 68/2008-406 potvrdil a v tejto časti aj rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo 4. septembra 2014 sp.zn. 8 C 68/2008 a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom (druhým v poradí) zo 4. septembra 2014 č.k. 8 C 68/2008-406 návrh žalobkyne zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa v konaní domáhala určenia neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru a následne tak určenia, že štátnozamestnanecký pomer trvá naďalej. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne došlo rozhodnutím vydaným predsedníčkou Krajského súdu v Bratislave č. Spr. 7737/07-Sp. zo 17. decembra 2007 podľa ust. § 40 ods. 2 písm. a/ zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe (účinný do 21.10.2009, ďalej len „zákon č. 312/2001 Z.z.“). Súd vyhodnotil návrh žalobkyne v tejto časti ako právne nedôvodný, vzhľadom k tomu, že žalobkyňa proti tomuto rozhodnutiu, ktoré je administratívnym individuálnym aktom, nepodala odvolanie, a to i napriek tomu, že o možnosti podať proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok podľa ust. § 137 zákona č. 312/2001 Z.z. bola poučená priamo v rozhodnutí, naopak, 18. decembra 2007 sa žalobkyňa písomne vzdala tohto svojho práva, z čoho vyplýva, že v danom čase toto rozhodnutie považovala za zákonné. Poznamenal, že žalobkyňa nevyužila ani možnosť danú jej ustanovením § 144 zákona č. 312/2001 Z.z. a nepodala ani žalobu na preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia. Na základe uvedeného súd prvej inštancie konštatoval, že je viazaný právoplatným a vykonateľným rozhodnutím, na základe ktorého bol štátnozamestnanecký pomer

žalobkyne skončený a nie je oprávnený preskúmať už právoplatné a vykonateľné rozhodnutie žalovaného o skončení štátnozamestnaneckého pomeru. Preskúmať toto rozhodnutie by bol oprávnený jedine Krajský súd v Bratislave na základe podania odvolania podľa ust. § 137 zákona č. 312/2001 Z.z.; alebo následne už právoplatné rozhodnutie by mohol preskúmať príslušný správny súd. Neexistuje tak právny základ, na základe ktorého by súd mohol v tejto časti návrhu rozhodnúť inak, ako jeho zamietnutím. K nárokom žalobkyne na vyplatenie funkčného platu, na zaplatenie náhrady príspevku na stravovanie a zaplatenia náhrady mzdy za nevyčerpanú dovolenku s príslušenstvom súd prvej inštancie uviedol, že návrh v týchto uvedených častiach, bez ďalšieho právneho vyhodnotenia v merite veci zamietol s poukazom na to, že neexistuje právny základ (určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne), na základe ktorého by žalobkyni prináležali finančné a iné nároky. K zaplateniu úrokov z omeškania z neoprávnene zrazenej mzdy žalovaným uviedol, že aj v tejto časti je návrh žalobkyne nedôvodný, keď mal za preukázané, že žalovaný vykonával zrážky zo mzdy žalobkyne v súlade s ich dohodou o dobrovoľnej zrážke na pôžičku zo 17. decembra 2004 v sume 5556.- Sk, počnúc januárom 2005. K zastaveniu dobrovoľných splátok na pôžičku došlo počnúc mesiacom 09/2006, a to i napriek tomu, že žalobkyňa o zastavenie nepožiadala písomne, ale len ústne. Súd ustálil, že zrážky zo mzdy, tak ako ich namietala žalobkyňa, prebiehali v súlade s platnou právnou úpravou a žalovaný ako platiteľ mzdy nezrazil zo mzdy žalobkyne žiadnu časť z jej mzdy neoprávnene. Preto zamietol nárok žalobkyne na zaplatenie úrokov z omeškania zo sumy neoprávnene zrazenej žalovaným z jej mzdy. K nároku žalobkyne na vyplatenie odchodného konštatoval, že žalobkyňa zákonné podmienky pre prípadné priznanie jej nároku na odchodné nesplnila. Nepožiadala fakticky Sociálnu poisťovňu o predčasný starobný dôchodok ani pred skončením jej štátnozamestnaneckého pomeru (pred 17. decembrom 2007) a ani počas procesu skončenia jej štátnozamestnaneckého pomeru (v dňoch 17. decembra 2007 deň doručenia rozhodnutia, deň 18. decembra 2007, deň vzdania sa podania odvolania). Súd preto nárok žalobkyne zamietol. K nároku žalobkyne, ktorým sa domáhala zaplatenia odmeny podľa ust. § 94 ods. 1 písm. d/ zákona č. 312/2001 Z.z. v spojení s ustanovením časť B, bod 5 Kolektívnej zmluvy vo výške trojnásobku posledného priznaného funkčného platu spolu vo výške 1194,39 eur súd prvej inštancie uviedol, že zo znenia tohto ustanovenia zákona vyplýva, že nejde o nárokovateľnú položku (ako napríklad pri odchodnom), ale o fakultatívny nárok, čo je vyjadrené pojmom „možno poskytnúť“, preto bolo na žalovanom, na jeho vlastnej úvahe, či by žalobkyni (ak by splnila aj zákonnú podmienku a preukázala, že požiadala Sociálnu poisťovňu o predčasný starobný dôchodok v čase pred alebo počas skončenia jej štátnozamestnaneckého pomeru) poskytol takúto odmenu alebo nie. Preto súd i tento nárok žalobkyne vyhodnotil ako právne nedôvodný a návrh v tejto časti zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 5. mája 2015 sp.zn. 14 Co 49/2015 rozsudok súdu prvej inštancie v žalovanej časti o neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru a s tým súvisiacich finančných nárokov, vyplatenia odchodného a odmeny potvrdil. Rozsudok v časti o zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 411,14 eur z neoprávnene zrazenej mzdy zrušil a v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vyslovil, že o náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav veci, vec správne posúdil po právnej stránke a svoje rozhodnutie patričným spôsobom odôvodnil. Na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v plnom rozsahu poukázal. K námietke žalobkyne, že súd prvej inštancie mal podľa jej názoru konanie vo veci zastaviť a vec postúpiť príslušnému orgánu v súlade s § 103 a 104 O.s.p. odvolací súd konštatoval, že v súvislosti s predmetom sporu by prichádzalo do úvahy postúpenie veci príslušnému správne súdu na správne konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Rozhodnutie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne u žalovaného nadobudlo právoplatnosť 18. decembra 2007 a žalobkyňa podala žalobu na súd o neplatnosť tohto skončenia 31. marca 2008, kedy už uplynula dvojmesačná lehota podľa § 250b ods. 1 O.s.p. na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia správnym súdom, pričom túto lehotu nemožno odpustiť. Uviedol, že v konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. môže byť súdnemu prieskumu podrobené akékoľvek rozhodnutie správneho orgánu, ktorým sa končí konanie v určitej veci, nemusí ísť o rozhodnutie s náležitosťami podľa Správneho poriadku alebo iného procesného predpisu, podľa ktorého správny orgán v konaní v danej veci postupuje. Pre prípustnosť prieskumu hoci aj neformálneho rozhodnutia musí byť splnená podmienka, že sa ním zakladajú, menia alebo rušia práva a povinnosti účastníka správneho konania a účastník nemá k dispozícii riadny opravný prostriedok, ktorým by mohol

zjednať nápravu v rámci správneho konania. Odvolací súd konštatoval, že v prejednávanej veci žalobkyňa nevyužila právo podať proti spornému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok. Neboli tak splnené podmienky pre postúpenie veci na prejednanie príslušnému správne mu súdu. Nad rámec dôvodov prvoinštančného rozsudku zdôraznil, že podľa jeho názoru neexistuje v občianskom súdnom konaní ani naliehavý právny záujem na určení neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru na základe právoplatného rozhodnutia správneho orgánu za situácie, kedy žalobca nevyužil všetky dostupné zákonné možnosti prostriedkami správneho súdnictva v zákonom stanovených lehotách. Samotná táto skutočnosť je dôvodom na zamietnutie určovacej žaloby žalobkyne v predmetnej veci. V súvislosti so zamietnutím určovacieho žalobného návrhu o neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru sú bez právneho základu nároky žalobkyne na doplatenie funkčného platu, náhrady príspevku na stravovanie a náhrady mzdy za dovolenku. Odvolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi napadnutého rozsudku k nárokom, týkajúcich sa odchodného a odmeny. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo vzťahu k žalovaným nárokom, potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny. K zrušujúcej časti (týkajúcej sa úrokov zo sumy za neoprávnene vykonané zrážky zo mzdy) poznamenal, že nedostatočným odôvodnením rozsudku v tejto časti súd prvej inštancie odňal možnosť žalobkyni konať pred súdom, odvolací súd rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v tejto časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) 11. augusta 2015 (na pošte) dovolanie. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a postupom súdu došlo k porušeniu jej práv a oprávnených záujmov. Uviedla, že sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu a tvrdila, že postupom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu došlo v konaní k procesným vadám, ktorými sa žalobkyni znemožnila realizácia jej procesných práv priznaných v občianskom súdnom konaní za účelom obhajovania jej práv a právom chránených záujmov a práva na spravodlivý proces. Poznamenala, že k ukončeniu jej štátnozamestnaneckého pomeru došlo právoplatne podľa § 40 ods. 2 písm. a/ zákona č. 312/2001 Z.z. 18. decembra 2007. S poukazom na § 144 ods. 1 zákona č. 312/2001 Z.z. mala za to, že okresný súd nebol vecne príslušný na vydanie rozhodnutia, ktorým sa konanie skončilo a odvolací súd mal takýto rozsudok zrušiť. Namietala, že súd prvej inštancie pri právnom posúdení veci vychádzal z nejestvujúceho dôvodu návrhu uvedeného v upresnenom návrhu a úprave petitu z 25. septembra 2013 v časti I. pod písm. A a v časti pod písm. B bod 1, ktoré žalobkyňa prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vzala späť na pojednávaní 19. mája 2014, podkladom pre rozhodovanie tak ostali len ostatné dôvody uvedené v upresnenom návrhu a argumenty prednesené na pojednávaniach, na ktoré sa žalobkyňa v odvolaní odvolala, a preto tvrdenie krajského súdu, že dôvody bližšie nešpecifikovala, považovala za účelové. Nestotožnila sa ani s názorom krajského súdu, ktorý konštatoval, že pre prípustnosť prieskumu hoci, aj neformálneho, rozhodnutia musí byť splnená podmienka, že sa ním zakladajú, menia alebo rušia práva a povinnosti účastníka správneho konania a účastník nemá k dispozícii riadny opravný prostriedok, ktorým by mohol zjednať nápravu v rámci správneho konania a s tvrdením, že žalobkyňa nevyužila právo podať proti spornému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok. Uviedla, že nemohla využiť riadny opravný prostriedok podľa § 137 zákona č. 312/2001 Z.z., pretože tohto opravného prostriedku sa vzdala, ale zároveň uviedla, že tento opravný prostriedok by nemohla využiť, nakoľko v 15-dňovej lehote nedošlo ku skutočnostiam, ktoré boli dôvodom podania návrhu. Ďalej namietala, že postupom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť domáhať sa svojich práv postupom podľa § 143 zákona č. 312/2001 Z.z., čo odôvodnila tým, že v priebehu konania bolo preukázané, že do Justičnej pokladnice bola 20. januára 2008, po mesiaci od zrušenia miesta žalobkyne, preložená zamestnankyňa žalovaného s totožnou pracovnou náplňou žalobkyne, čím možno predpokladať, že v čase vydania rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne neexistoval v ňom uvedený dôvod na jeho skončenie. Žalobkyňa podala návrh na určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru z dôvodu znovuobsadenia zrušeného miesta 30. marca 2008, teda splnila subjektívnu 3-mesačnú lehotu a aj objektívnu 3-ročnú lehotu podľa § 143 zákona č. 312/2001 Z.z., a teda prvoinštančný súd, resp. aj odvolací súd mohol a mal postupovať podľa § 104 O.s.p. a postúpiť vec orgánu, ktorý rozhodnutie vydal a umožniť tak žalobkyni využitie riadneho opravného prostriedku na preskúmanie právoplatného rozhodnutia, voči ktorému je možné podať odvolanie a podľa výsledku je možné aj uplatnenie práva žalobou na preskúmanie právoplatnosti rozhodnutia súdom. Podľa žalobkyne v priebehu konania boli dodatočne zistené mimoriadne závažné

okolnosti oprávňujúce na tento postup, ktoré jej neboli v čase vydania rozhodnutia bez jej viny známe a ktoré mohli byť preukázané listinnými dôkazmi v držbe žalovaného. Na základe uvedeného mala za to, že jej bola odňatá možnosť obhájiť jej práva a právom chránené záujmy a právo na spravodlivý proces. Poznamenala, že v prípade, ak súd nepripúšťa možnosť využitia § 143 zákona č. 312/2001 Z.z., musí byť daná žalobkyni možnosť domáhať sa svojich práv a oprávnených záujmov pred okresným súdom žalobou o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. V časti nároku na vyplatenie odchodného uviedla, že krajský súd nedostatočne zistil skutkový stav, keďže v spise sa nachádza založený písomný doklad, evidenčný list dôchodkového poistenia, potvrdzujúci, že žalobkyňa odoslala 18. decembra 2007 Sociálnej poisťovni žiadosť o predčasný starobný dôchodok, tento dôkaz však súd nijako nevyhodnotil a nezaujal k nemu žiadne stanovisko. K návrhu na zaplatenie odmeny uviedla, že súd bol povinný skúmať dôvody, pre ktoré nemala byť žalobkyni vyplatená odmena, aj keď ide o fakultatívny nárok. Podkladom pre rozhodnutie nebol dostatočne zistený skutkový stav, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Na základe uvedeného navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a v žalovanej časti o neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru postúpil vec podľa § 143 ods. 1 zákona č. 312/2001 Z.z. orgánu, ktorý vydal rozhodnutie o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne a v časti ostatných uplatnených nárokov zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava všetkým písomným vyjadrením, ktoré sa stali relevantnými k vydaniu meritórnych rozhodnutí obidvoch súdov nižšej inštancie. K obsahu dovolania, v ktorom sa namieta údajné procesné pochybenia súdov poukázal na skutočnosť, že žalobkyňa nepostupovala v súlade s § 137 a § 144 ods. 1 zákona č. 312/2001 Z.z. Navrhoval, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil. V prípade neúspechu si právo na náhradu trov dovolacieho konania neuplatnil.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „C.s.p.“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (11. augusta 2015), t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného § 470 ods. 2 C.s.p. a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 O.s.p. a § 238 O.s.p.

8. Dovolaním v zmysle O.s.p. bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Občiansky súdny poriadok upravoval prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach §§ 237 a 238.

9. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platilo, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

10. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa

týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

11. V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. bolo možné dovolanie odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi; tieto dôvody neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu dovolania. Osobitne treba zdôrazniť, že dovolací súd bez ohľadu na obsah dovolania a podstatu dovolacích námietok vždy skúma, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. a tiež tzv. iným vadám konania, majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (viď § 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolacie konanie má prieskumnú povahu; dovolací súd v ňom dokazovanie nevykonáva (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

12. Vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd najskôr skúmal, či v konaní nedošlo k procesným nesprávnostiam, vykazujúcim znaky procesných väd v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p.

13. Dovolací súd vzhľadom na dôvod dovolania a svoju zákonnú povinnosť osobitne skúmal, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a dospel pritom k záveru, že konanie je takouto vadou postihnuté.

14. Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, resp. spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavy“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

15. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

16. Konaním súdu sa rozumie najmä jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 46 ods. 2 ústavy ako lex specialis pre súdnu ochranu, či prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. Materiálnu (kvalitatívnu) stránku procesného postupu súdu Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „zákon“) určoval na začiatku konania vymedzením vecnej príslušnosti súdu (§ 9 O.s.p.). Vecná príslušnosť určuje okruh pôsobností medzi jednotlivými súdmi tak, že určuje, ktorý druh súdu má rozhodovať určitú vec v prvej inštancii. Konanie v prvej inštancii zákon v zásade zveroval okresným súdom s výnimkou tých vecí, ktoré v prvej inštancii prejednávali krajské sudy (§ 9 ods. 2 O.s.p.). Krajské sudy pôsobili ako sudy prvej inštancie aj vtedy, ak to stanovoval samotný O.s.p. (§§ 246, 250z, 250zb a 250zd) alebo ak to stanovil osobitný zákon. Zákonne založená vecná príslušnosť sa počas trvania konania nemenila (O.s.p.) a nemení (C.s.p.), hoci by sa zmenili okolnosti, ktoré boli pôvodne rozhodujúce pri ich určení (zásada trvalej príslušnosti súdu perpetuatio fori, § 11 ods. 1 O.s.p. a § 36 ods. 1 C.s.p.). Zistený nedostatok vecnej príslušnosti bol súd povinný riešiť zákonným postupom podľa § 104a O.s.p., resp. t.č. účinnej procesnej normy podľa § 40 C.s.p.

17. V danom prípade sudy oboch nižších inštancií vo veci samej riešili otázku určenia neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Obsah žalobného návrhu, ako aj obsah dovolania nasvedčujú tomu, že žalobkyňa sa domáhala určenia nezákonnosti rozhodnutia žalovaného o skončení štátnozamestnaneckého pomeru k 18. decembra 2007 z dôvodov uvedených v žalobe (podľa § 249 a nasl. O.s.p.). V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 312/2001 Z.z. v znení platnom v čase skončenia štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne (18. decembra 2007) právne vzťahy štátnych zamestnancov pri vykonávaní štátnej služby sú verejnoprávnymi vzťahmi štátnych zamestnancov k štátu. Konanie vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru (§ 125 označený ako predmet konania ods. 1 zákona č.

312/2001 Z.z.) sa vzťahuje na veci týkajúce sa vzniku, zmeny a skončenia štátnozamestnaneckého pomeru a na uvedené konanie sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 125 ods. 2 zákona č. 312/2001 Z.z.). Podľa § 131 zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe účinného od 1. novembra 2009, ktorý zrušil zákon č. 312/2001 Z.z., v konaní vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru začatom pred 1. novembrom 2009 sa postupuje podľa predpisov platných do 31. októbra 2009.

18. So zreteľom na bod 17 a z neho vyplývajúce závery, keď konanie v danej veci o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne na základe rozhodnutia predsedníčky Krajského súdu v Bratislave č. Spr. 7737/07-Sp. zo 17. decembra 2007 podľa ust. § 40 ods. 2 písm. a/ zákona č. 312/2001 Z.z. sa začalo dorúčením žaloby na súd 31. marca 2008 a vzhľadom na predmet tohto konania vyplývajúci z obsahu žalobného návrhu na začatie konania podľa zákona č. 312/2001 Z.z., dovolací súd je toho názoru, že v danej veci súdy nižších inštancií nevyriešili otázku vecnej príslušnosti súdu na prejednanie a rozhodnutie správne. O preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného o skončení štátnozamestnaneckého pomeru podľa zákona č. 312/2001 Z.z. v prvej inštancii rozhodoval Okresný súd Bratislava I, hoci na konanie o žalobe v zmysle § 249 a nasl. O.s.p. bol v prvej inštancii vecne príslušný krajský súd (§ 246 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 757/2004 Z.z.). Túto vadu neodstránil ani krajský súd, ktorý vo veci konal ako súd odvolací, aj keď konštatoval v odôvodnení svojho rozhodnutia, že v súvislosti s predmetom sporu by prichádzalo do úvahy postúpenie veci príslušnému správnomu súdu na správne konanie podľa piatej časti O.s.p. Keďže vo veci konali vecne nepríslušné súdy, dovolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci súdy zaťažili konanie procesnou vadou v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (pozri aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 91/2009).

19. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti a v tejto časti i rozsudok súdu prvej inštancie (okresného súdu) uznesením zrušil (§ 449 ods. 1 a 2 C.s.p.) a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p.), v ktorom okresný súd vzhľadom na zaujatý právny názor dovolacím súdom, ktorým je viazaný (§ 455 C.s.p.), zachová postup podľa § 40 C.s.p. (predtým § 104a ods. 1 O.s.p.) a vec postúpi na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave ako súdu vecne príslušnému.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.